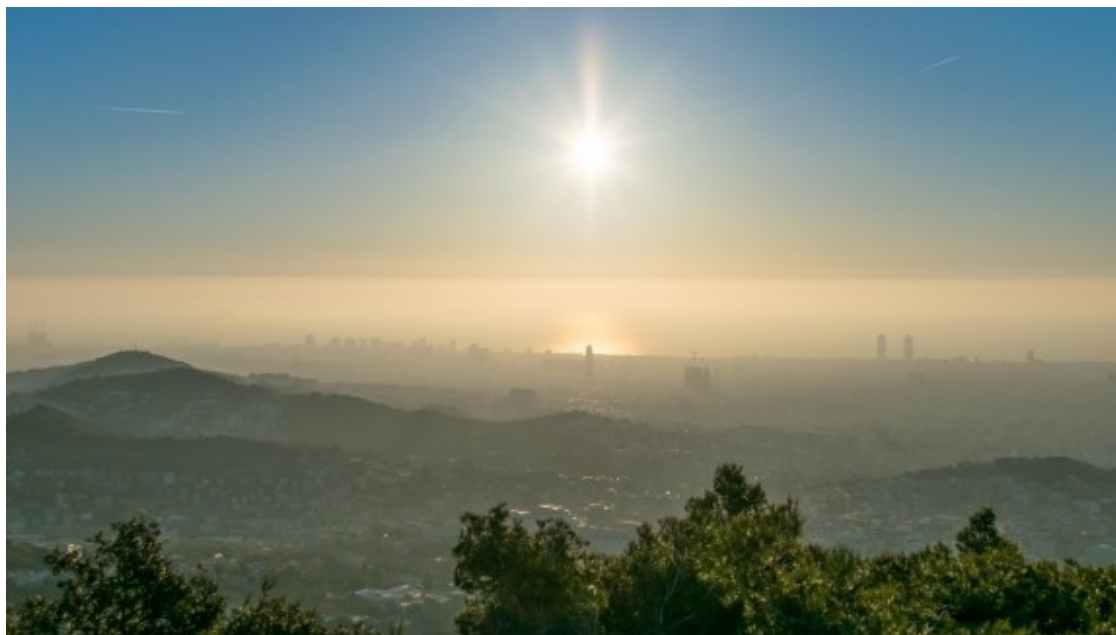

Un febrer càlid i polsegós

A la sèrie de 105 anys del Fabra veiem que els dies càlids s'acumulen en els darrers anys i s'avancen en el temps

Barcelona, des de l'Observatori Fabra Foto: Alfons Puertas, Observatori Fabra (RACAB)

Segons dades de l'Observatori Fabra, aquest febrer és el segon més càlid de la sèrie registrada. Hi ha hagut quatre dies en què la temperatura màxima ha superat els 20°C; han estat divendres 22 (22,2°C), dissabte 23 (21,4°C), dimecres 27 (21,8°C) i dijous 28 (20,6°C). La temperatura màxima de divendres 22 és rècord absolut en la sèrie del Fabra; l'anterior rècord absolut -del 13 de febrer de 2016- coincideix amb la del 27 de febrer d'enguany.

Són freqüents aquestes temperatures? En la sèrie de l'Observatori Fabra -iniciada el 1914- només el febrer de 1990 va tenir dos dies en què es va superar aquesta temperatura màxima, en una situació meteorològica similar a la d'enguany. Des de 1914 (cent-cinc anys), només vint-i-dos dies han superat els 20°C en un mes de febrer (comptant el 2019). I, quina distribució han seguit aquests dies? Doncs, nou d'aquests dies càlids s'han registrat des de 2002, i set des de 2011. És a dir, que els dies més càlids s'acumulen més a prop en el temps.

Tot i que aquest febrer ha estat suau, no assoleix a la temperatura mitjana més càlida. Si comparem les mitjanes del mes de febrer, la de 1990 va ser de més alta (12,5°C) que la de 2019 (11,9°C). Si bé la temperatura mitjana de 1990 va ser superior a la d'enguany, la temperatura màxima no va superar la de 2019; això és perquè hi va haver dies seguits de temperatures altes, que, tot i no arribar als 20°C, van fer pujar la mitjana.

Quina seria la temperatura mitjana normal d'un mes de febrer? Les temperatures normals venen determinades per les normes de l'Organització Meteorològica Mundial, que compara les dades meteorològiques actuals amb les d'un trentenni anterior; en aquest cas, entre 1981 i 2010. Així, la temperatura mitjana normal d'un mes de febrer a l'Observatori Fabra, es de 9,1°C. Enguany,

doncs, ha estat gairebé 3°C més alta.

A quin mes correspondria aquesta temperatura? Buscant també en les temperatures mitjanes normalitzades del trentenni entre 1981 i 2010, superem la temperatura del mes de març (11,3°C), però no arribem a la d'abril (que passaria dels 12°C). Per tant, podríem comparar-nos amb un mes de març càlid. Però si prenem la mitjana només dels darrers dies d'aquest febrer, potser la temperatura s'acostaria a l'abril.

A la sèrie de cent-cinc anys del Fabra veiem, doncs, que els dies càlids s'acumulen en els darrers anys i s'avancen en el temps.

Quant a la precipitació, el febrer també ha estat molt sec. La mitjana ha estat de 4,6 l/m², cosa que correspon al 10% del que li tocaria a un mes de febrer normal. De fet, els tres mesos d'hivern (desembre, gener i febrer) han estat molt secs: la precipitació acumulada és de 27,6 l/m². És un valor molt baix per ser la pluja total de tres mesos, però no és rècord: hi ha hagut altres hiverns amb menys precipitació. [Recordem que el febrer de 2018 (<https://t.co/mcgkcvGgS2>) va ser especialment plujós, van caure 103,7 l/m².]

Aquesta situació meteorològica d'elevada temperatura i baixa pluviositat ens ha dut un anticicló (<https://ca.wikipedia.org/wiki/Anticicl%C3%B3>), fenomen que duu associats moviments descendents de l'aire de la troposfera, que afavoreixen l'estancament de l'aire a les capes baixes. L'escassa ventilació, doncs, afavoreix l'acumulació de contaminants. Segons Ecologistes en Acció (<https://www.ecologistasenaccion.org/?p=116017>), ja divendres passat es va superar el límit de contaminants permès per la Unió Europea a les estacions de Barcelona, Granollers, Montcada i Reixac, Sabadell, Sant Adrià del Besòs i Sant Vicenç dels Horts.

L'Ajuntament de Barcelona ha activat l'alerta per contaminació i ha pres mesures (<https://ajuntament.barcelona.cat/qualitataire/es/noticia/activado-el-episodio-de-contaminacion-por-particulas-pm10>) per pal·liar-la. Es limiten a augmentar el rec de parcs i places no asfaltades, i carrers amb aigua freàtica; i prohibir les activitats que aixequin més pols. Recomana als ciutadans que es desplacen en bicicleta o a peu, que evitin els carrers amb més tràfic. Que es faci servir el transport públic per comptes del privat. I, si és imprescindible prendre el cotxe, compartir-lo.

Però, segons els experts, en general les mesures preses són tímides. Caldria aplicar les mesures dia a dia, de manera que quan arribés l'anticicló ens trobés amb baixa concentració de partícules en suspensió. Barcelona incompleix la mitjana de mesures permeses per la Unió Europea; de manera que, atès que la contaminació és estructural (<https://beteve.cat/basics/entrevista-xavier-querol-contaminacio-atmosferica/>), caldria pujar el llistó de les mesures preses per pacificar el trànsit, que és la principal causa de la contaminació, per l'impacte que té en la salut pública.